

.....
Als de overheid zorgvul-
diger met de belangen
van de burger zou om-
springen, zou dat vele
procedures voorkomen
.....

Van den Puttelaar

‘Ik ben liever een *second man* dan een *first lady*’

Waarnemend deken Lotje van den Puttelaar verlaat deze maand na vijf jaar de Algemene Raad. Strijdbaar: ‘Het OM wijst te veel naar de advocatuur, maar heeft meer dan eens boter op het hoofd.’

.....
Anna Italianer
journalist
.....

‘**N**ee’, was de eerste, spontane reactie van Lotje van den Puttelaar toen ze werd gevraagd voor de Algemene Raad. Het liep anders, ze werd vijf jaar waarnemend deken. Landelijk deken worden is nooit haar ambitie geweest. ‘Ik ben liever een *second man* dan een *first lady*.’

De tijd is rijp om het stokje aan iemand anders over te dragen, vindt Lotje van den Puttelaar. Ze heeft veel zin zich weer volledig aan haar eigen advocatenpraktijk te wijden maar vindt het aan de andere kant behoorlijk lastig bepaalde dossiers los te laten. Met name de gefinancierde rechtshulp en de nummerherkenning zijn onderwerpen die Van

den Puttelaar nauw aan het hart liggen.

‘Ik heb me zo in deze onderwerpen ingewerkt dat ik graag nog invloed zou willen uitoefenen op de uitwerking ervan. We hebben in de gefinancierde rechtsbijstand de bezuinigingsronde gehad en het ministerie van Justitie is nu bezig met het uitwerken van de voorstellen. De bedoeling is om te kijken of er minder conflicten kunnen komen. Een goed uitgangspunt, maar we hebben geconstateerd dat zeventig procent van het hele budget wordt besteed aan zaken tegen de overheid. De staat zou dus ook eens de hand in eigen boezem moeten steken en kijken wat zij allemaal aan conflicten genereren en hoe dat anders kan. Volgens de staatssecretaris moeten er meer zaken door mediation worden opgelost, en dat gebeurt in het privaatrecht (met name het familie- en arbeidsrecht) al heel veel. In het be-

stuursrecht kun je procederen ook wel voorkomen door mediation, maar dan moet de overheid een switch maken.’

Geen noodzaak

‘Ik heb zelf een langlopende zaak tegen de staat waarin ik eindeloos brieven heb geschreven, gebeld en voorstellen heb gedaan. Van de zijde van de overheid kreeg ik hier echter geen enkele reactie op. Op een gegeven moment heb ik een kort geding moeten aanspannen waarbij ik duidelijk aangaf dat ik hierin geen keuze had, maar dat mijn voorkeur nog steeds uitging naar een gesprek. Toen kreeg ik een brief terug, eindelijk: “Nu u ervoor gekozen heeft een kort geding aan te spannen zien wij geen noodzaak met u in gesprek te gaan.” Iedereen begrijpt dat dit niet de manier is om tot een oplossing te komen. Als de overheid nu eens zorgvuldiger met de belangen

van de burger zou omspringen, de telefoon zou beantwoorden en op een brief zou reageren, dan zou dat een groot aantal procedures voorkomen.'

Wereld op zijn kop

Ook het dossier nummerherkenning had Van den Puttelaar graag willen sluiten, voordat ze haar bestuursfunctie neerlegde. 'Dit onderwerp heeft gedurende mijn hele periode in de Algemene Raad gespeeld en dat ging ongeveer zo: "Hoezo advocaten af luisteren? Ja, inderdaad maar dat is een incident. Jammer, nog een incident". Totdat uiteindelijk duidelijk was dat het gewoon standaardpraktijk was van het Openbaar Ministerie om telefoongesprekken van advocaten af te luisteren. Het heeft wel even geduurd voor die erkenning er was. Vanuit de Orde is meegedacht om een regeling tot stand te laten komen. Wij hadden een rapport liggen waaruit bleek dat technisch gezien het afschermen van onze telefoonnummers mogelijk was. Het OM accepteerde dit pas op het moment dat zij door de strafrechter structureel niet-ontvankelijk werd verklaard.

We zijn nu bezig met het uitwerken van een regeling en dat vraagt ook inspanning van advocatuur. Het ministerie van Justitie heeft op dit moment problemen met de advocatenkantoren waar ook fiscalisten werken. Deze gemengde kantoren hebben één centrale en dan is het technisch veel moeilijker om alleen de nummers van de advocaten af te schermen. Justitie heeft een adviesbureau opdracht gegeven een impactanalyse te maken van deze problematiek en dit bureau heeft geadviseerd niet moeilijk te doen over die gemengde kantoren. Het ministerie acht het echter niet wenselijk om ook telefoonnummers van de fiscalisten af te schermen. Die hobbel hebben we dus nog te nemen.

Wat mij een beetje tegen de borst stuit is dat het er nu bijna op lijkt of er bij ons een probleem zit om de regeling niet tot stand te laten komen, dat vind ik ergerlijk en de wereld op zijn kop. Wie veroorzaakt dit nu eigenlijk? Een volledig waterdicht systeem is niet te maken dus het OM zal wellicht wel een keer een gesprekje missen dat ze graag had willen horen. Maar dat is niet het grootste belang. Het is veel belangrijker dat het

Begrip voor elkaar

Op initiatief van Van den Puttelaar komen binnenkort bij het Hof Arnhem de advocatuur, het OM en de A-G en een aantal secondanten bijeen om aan de hand van een afgehandelde strafzaak elkaars optreden in de betreffende zaak te analyseren. 'Op deze manier krijg je meer begrip voor de dagelijkse praktijk en problemen van een ander', meent ze. 'Je raakt in gesprek met elkaar. Er wordt een hele hoop geklaagd: in de media, in de wandelgangen of bij de borrel, maar nooit op de plek waar de klacht daadwerkelijk geuit moet worden. We zijn niet meer gewend om tegen elkaar uit te spreken waar je problemen mee hebt. Het is anoniem geworden en anoniem is niet goed. Mijn initiatief is een poging dit te doorbreken.'

.....
Door de nummerherkenning zal het OM wellicht een gesprekje missen dat ze graag had willen horen, maar het is belangrijker dat het vertrouwen in de rechtsstaat geen deuk oploopt
.....

vertrouwen in de rechtsstaat geen deuk oploopt. We hebben de afgelopen vijf jaar wel wat stappen gemaakt op het gebied van interceptie, maar we zijn er nog niet. Het zou mooi zijn geweest als ik dit onderwerp in de Algemene Raad had kunnen afronden.'

Tanende magistratelijkheid

Van den Puttelaar was vroeger strafrechtadvocaat. Heeft het lidmaatschap van de Algemene Raad haar mening over het optreden van het OM veranderd, nu

zij het ook van de beleidsmatige kant heeft leren kennen? De waarnemend deken denkt even na. 'Eigenlijk niet. Ik heb een wisselend beeld van het OM, maar laat ik zeggen dat het een tanende magistratelijkheid heeft. Dat betreurt ik omdat ik dat niet in het belang vind van het vertrouwen in de rechtsstaat. Het OM moet volledig integer zijn. Begrijp me goed, ik zeg niet dat het helemaal niet integer is, maar de integriteit moet onbetwistbaar zijn. Jokken, zoals bij nummerherkenning helpt daarbij niet. Zij moeten goed werken aan hun morele professionaliteit.

Onze eigen beroepsgroep moet dat overigens ook, maar wij hebben het tuchtrecht en als een advocaat aantoonbaar in strijd handelt met gedragsregels of verordeningen dan kunnen wij een advocaat uitsluiten. Je ziet niet wat er intern gebeurt met een medewerker van het OM die de fout in gaat, en ik denk wel dat het OM dat moet laten zien. Het OM wijst te veel naar de advocatuur, en dat wordt ook door de politiek overgenomen alsof onze beroepsgroep niet deugt, maar het OM heeft meer dan eens boter op het hoofd.

Wat ik heel belangrijk vind is dat er een open discours blijft. Binnen de AR hadden we altijd een goed overleg met de zittende en staande magistratuur, maar we moeten niet op dat bestuursni-

.....

Ik heb gedoceerd en ben ook raadsheer-plaatsvervanger, maar er gaat niets boven de advocatuur

.....

veau blijven hangen. Het moet dieper in de organisatie zakken.’

Geen first lady

Vaak wordt de waarnemend deken ook landelijk deken, maar Van den Puttelaar zag zichzelf deze functie niet vervullen. ‘Ik vind mijzelf geen geschikte deken, ik ben liever een *second man* dan een *first lady*. Daar voel ik mij comfortabeler bij. Ik ben wel gedreven, maar ik zit liever in de inhoud. Optreden naar buiten toe dat niet inhoudelijk gerelateerd is: daar hou ik niet zo van. Daarbij komt nog dat ik als deken nog eens twee tot drie jaar van mijn praktijk weg zou zijn. Ik ben een advocaat in hart en nieren en mijn praktijk kriebelt. Het is mooi geweest. Bovendien vind ik Willem Bekkers een uitstekende deken, we hadden een goede, complementaire samenwerking.’

Van den Puttelaar heeft in vijf jaar tijd drie verschillende landelijk dekens meegemaakt: Jeroen Brouwer een halfjaar, Els Unger de volle termijn en de huidige deken, Willem Bekkers, met een wisselende stijl van werken. ‘Els Unger is een heel moedige vrouw die haar taak heel serieus nam, maar die bijna het idee had dat ze de kar alleen moest trekken,’ vertelt Van den Puttelaar. ‘Een toegewijde deken maar met een andere stijl van leidinggeven dan Willem Bekkers. Hij kan heel goed delegeren. Nu hebben we

in de AR een goede teamspirit, je moet het uiteindelijk samen doen.’

Je kunt het je bijna niet voorstellen, maar onder Willem Bekkers is er voor het eerst een beleidsplan gemaakt. Dat is heel erg nodig want het moet voor iedereen in en buiten de AR duidelijk zijn welke onderwerpen je op je agenda hebt en naar welke doelen je toe werkt. In het verleden was dat impliciet. Er zit nu veel meer lijn en continuïteit in het beleid van de AR. Voor opvolgers is het bestaan van een beleidslijn ook veel prettiger; zo weten ze beter waar ze voor kiezen. In die zin is het weggaan uit de AR makkelijk omdat mijn dossiers goed opgelijnd zijn en er goede opvolging is.’

Ietsje rustiger

Lotje van den Puttelaar blijft lid van de Commissie-Huydecoper, die zich gaat buigen over de bestuursstructuur van de Orde (meer over deze commissie in het volgende nummer, *red.*). Volgens Van den Puttelaar is het goed om de organisatie van de Orde eens tegen het licht te houden. ‘Onze beroepsorganisatie dateert van 1952, de gerechtelijke kaart van Nederland is veranderd en het is goed om te kijken of het huidige bestuursmodel nog past in 2010 en verder. Ik zou graag veel vaker mensen uit onze geweldige achterban willen betrekken bij beleidszaken: advocaten inschakelen voor

deelonderwerpen waardoor ze niet drie dagen van de week van hun kantoor weg zijn. Als je de koek beter verdeelt, kunnen meer mensen met minder inspanning een goed resultaat boeken.’

Van den Puttelaar kijkt er erg naar uit zich binnenkort weer volledig aan haar praktijk te kunnen wijden. ‘Ik heb me in het verleden beziggehouden met het Gezondheidsrecht en ik heb het ook op de VU gedoceerd. Het gezondheidsrecht is volop in beweging, er zijn veel instellingen die behoefte hebben aan juridische ondersteuning, en dat vind ik een interessante tak van sport dus daar ga ik me nu weer op storten.’

Ik heb niet alleen gedoceerd en ben ook raadsheer-plaatsvervanger, maar er gaat niets boven de advocatuur. Dat is het mooiste beroep, maar ik wil er altijd wel wat bij doen, naast de zaken ook een ander spoor volgen. Ik heb drie kinderen en een eigen kantoor, dat betekent dat je een periode hebt waarin je een beetje op je automatische piloot gaat, je hebt een hoop ballen in de lucht te houden. De afgelopen jaren heb ik veel uren gemaakt dus in die zin hoop ik wel dat mijn leven ietsje rustiger wordt, maar ik blijf wel fulltime werken. Lui achterover zitten met mijn voeten op de bank, daar hou ik ook erg van, maar met mate.’

In het volgende nummer kijkt Herbert Cotterell, die eveneens vertrekt uit de AR, terug op het roerige gebied van het toezicht, waarvoor hij verantwoordelijk was